

dědeček a babička (2)

a) Otázky týkající se všech období:

1. *Jak jste tu dobu prožívali vy osobně?*

Byla to těžká doba, protože po výstavbě zdi jsme mohli cestovat jenom do ČSSR a do socialistické ciziny.

2. *Měli jste kontakty s lidmi v ČSSR nebo v SRN a jakého druhu tyto kontakty byly?*

Ano, měli jsme příbuzné v SRN a v ČSSR. Z SRN jsme občas dostali balíček s kávou, čokoládou nebo s hračkami. Z ČSSR jsme častokrát pašovali obkládačky, protože ty u nás bohužel nebyly.

3. *Jak se mluvilo v rodině a se známými?*

Občas jsme dělali narážky na to, že se nám v NDR zas tak moc nelíbí a že bychom rádi žili v SRN.

4. *Vyskytly se ve vašem okruhu známých pronásledování nebo zatčení a mluvilo se o tom?*

V okruhu našich známých se vyskytla zatčení kvůli pokusům o opuštění republiky a kvůli politickým vyjádřením.

Samozřejmě se o tom mluvilo, ale na veřejnosti bychom to nikomu neradili.

5. *Jaká byla nálada na pracovišti a ve škole?*

Na pracovišti nebylo vhodné se politicky vyjadřovat, jinak byli lidé sledováni. Škola byla ovlivněna socialistickým systémem (např. občanská výchova).

6. *Jak vypadalo zásobování potravinami, oděvy, luxusním zbožím?*

O dobrém zásobování se mohlo normálním občanům jenom zdát. Nebylo žádné luxusní zboží, když jsme chtěli koupit oblečení, museli jsme věčně čekat ve frontě, abychom se občas na konci dozvěděli, že už je všechno prodáno. Jediným kladem bylo, že potraviny byly zdravé a ne jako dnes ošetřené chemicky.

Abyste např. dostali auto, museli jste se připravit na dlouholeté čekání. Za hodně peněz se dalo nakoupit v drahých obchodech, jako byly Delikat nebo Exquisit.

B) Speciální otázky k jednotlivým obdobím:

B1 - Otázky k období po 1961:

1. *Byla hranice mezi NDR a ČSSR vždycky otevřená? Kdy se tam už vůbec nemohlo?*

Ne, hranice byly otevřené jenom na určitých místech, přechod hranice byl možný jenom po kontrole průkazů.

2. *Znáte konkrétní příklady narušení hranic nebo ilegálních přechodů?*

Ne, konkrétní příklady neznáme, ale hodně občanů NDR se pokusilo přejít hranice ilegálně.

B2- *Otázky k Pražskému jaru:*

3. K jakým konkrétním změnám došlo ve vaší obci nebo městě?

Vůbec nebylo možné vyjádřit se proti státu, jinak se mohlo stát, že budete zatčeni. Směli jsme se ale před invazí Rusů do ČSSR potkat s našimi příbuznými na hranici NDR - ČSSR.

4. *Jak jste prožili 21. srpen 1968 a období poté?*

Bylo to příšerné. V Klingenthalu a v jeho okolí byla všude armáda. Byla zřízena kontrolní stanoviště, už nebyla žádná příležitost k cestování. Pro nás to byla těžká doba. Veřejný život byl silně omezen.

5. *Existovaly nějaké náznaky, že 10. září dojde k nepokojům?*

Všechno přišlo najednou. Nebyly vůbec žádné nepokoje.

B3 - *Otázky k období Konference o bezpečnosti a spolupráci v Evropě :*

6. Hranice se poněkud otevřely, kontroly už nebyly tak přísné. V politice ale zůstalo všechno stejné.

B4 -*Otázky ke Gorbačovově éře:*

7. Měla Perestrojka a Glasnost vliv na vaši obec nebo město?

Ano, o politice se mohlo mluvit otevřeněji, než předtím. S povolením se mohlo vyjet do SRN ke slavnostním příležitostem. Žádosti o vycestování byly zpracovávány rychleji.

8. *Setkali jste se před podzimem 1989 s něčím, co vám stát odpíral?*

Bohužel často, nesměli jsme vlastnit žádní západní noviny, nemohli jsme na dovolenou do kapitalistických států a nepřijímali jsme žádnou západní televizi. Nezúčastňovali jsme se ale žádných demonstrací.

C) *Neoficiální umění v čase diktatury:*

1. Jakou hudbu a s jakými texty poslouchala mládež ve vašem okolí?

V té době se poslouchalo hodně zakázané západní hudby s texty o politice a o státu. Hodně z toho byl pop a beatová hudba z USA a Velké Británie. Tu jsme mohli poslouchat jen proto, že jsme bydleli u hranic. (např. Rolling Stones, Beatles, ale také Udo Lindenberg).

2. *Co víte o osudech hudebníků a textařů?*

Mnozí z nich měli zákaz veřejného vystupování v NDR, jako např. Klaus Rempft a jeho skupina. Jiní byli zavřeni nebo uprchli z NDR do SRN (např. Nina Hagen), další byli zbaveni občanských práv (např. Wolf Biermann).

Moji prarodiče mi ještě navíc vyprávěli:

Můj dědeček nebyl členem FDJ, GSD a nebyl v žádné straně. Tak občas od jiných slyšel řeči, jako např. „Kdo nejde s námi, jde proti nám.“ Také vyprávěl o tom, jak sloužil na hranici v Berlíně, a jak nechtěl střílet na lidi. Dostával tam méně dovolených, než druzí, a ve svém volném čase musel plnit mimořádné úkoly. Po této době musel pracovat 8 týdnů v trestném táboře, protože měl jiný politický názor, než měl stát. Od roku 1969 ho sledovala tajná policie (Stasi).

Můj druhý dědeček ještě něco pověděl k roku 1968. Říkal, že Falkensteinem projíždělo mnoho tanků a v lese byly v pohotovosti ruské jednotky, aby mohly potlačit případná povstání.

Myslím, že bychom si měli dnes více vážit svobody a po těch zkušenostech doufám, že nás už podobná doba nepotká.